

Opgørelse
af den
skattepligtige
indkomst

JAN HINZE
*Ekspeditionssekretær i
Landsskatteretten*

ERLING RIMBORG
*Kontorchef ved
Gentofte Kommunes
Skattevæsen*

EIGIL THIELSEN
*Kontorchef i
Skattedepartementet*

© GADS FORLAG 1971

Hft. ISBN 87 12 31183 9
Indb. ISBN 87 12 31184 7

AALBORG
STIFTSBOGTRYKKERI
Aalborg

Frederik Bruhn-Petersen
Advokatfuldmægtig cand. jur.
Vibekegade 71, 2100 Kbh. Ø

FORORD

Den oversigt over her i landet gældende retsregler og praksis vedrørende opførelsen af den skatpligtige indkomst, som tilsigtes givet i det efterfølgende, er i sin systematik opbygget som tidligere udgaver om samme emne.

På grund af overgangen til kildeskat og de i denne forbindelse gennemførte ændringer i den materielle skattelovgivning har det været nødvendigt at foretage en fuldstændig omredaktion for så vidt angår spørgsmålene om subjektiv skattepligt, om ægtefælle- og børnebeskatning, om dødsbøbeskatning, om beskatning med særlig indkomstskat og om lønmodtagerfradrag. Derimod er den nye opkrævningsordning som faldende uden for bogens emne ikke omtalt. Samtidig er der på grund af den nye særlovgivning angående frigørelsesafgift og afståelsesafgift vedrørende fast ejendom indføjet nye afsnit, hvori de her henhørende problemer er behandlet. Navnlig omtalen af de nye regler har medført en udvidelse af bogen i forhold til 9. udgave, som stammer fra året 1967.

Opså bogens øvrige afsnit er – under bevarelse af hovedsystematikken fra tidligere udgaver – underkastet en gennemgribende revision og ajourføring. Der er således bl. a. lagt vægt på en bredere og mere indgående behandling af periodefordelingsspørgsmålene i skatteretten.

Alle siden sidste udgave fremkomne særregler, cirkulærer m.v. er optaget eller citeret, for så vidt det på nærværende tidspunkt har været muligt. Endvidere er samtlige offentliggjorte landsskatteretskendelser og domme udtaget af de ordinære domstole samt sådanne administrative afgørelser fra Skattedepartementet, ligningsdirektoratet eller kildeskattedirektoratet, som findes at have betydning, optaget på de respektive steder.

For at forøge bogens anvendelighed som håndbog er som i tidligere udgaver – hovedsageligt i form af tekstnoter – foretaget henvisninger til forelevende tidsskriftlitteratur, der er skønnet værende af væsentlig betydning for en yderligere belysning af de behandlede emner.

Fremstillingen har som tidligere udgaver alene til hensigt at give en oversigt over gældende regler om praksis og har ikke til formål at sætte eventuelle problemer under debat.

Vi bringer vor bedste tak til kontorchef i Gentofte kommunes skattevæsen, Jørgen Madsen, ekspeditionssekretær i skattedepartementet, Kirsten Lindstrøm og fuldmægtig i skattedepartementet, Jens Rosman for udmærket bistand ved indarbejdelsen af henholdsvis afsnittet om afskrivningsloven m.v. afsnittet om renteforsikringsloven m.v. og afsnittet om beskatningen ved dødsfald.

København, december 1970

Jan Hinze Erling Rimborg Eigil Thielsen

NOGLE ANVENDTE FORKORTELSER

- Statsskl.: lov nr.149 af 10.april 1922 om indkomst og formueskat til staten.
Lignl.: lovbekendtgørelse af 17.juli 1970
L.o.s.i.: lovbekendtgørelse nr.437 af 14.august 1969 om særlig indkomstskat m.v.
Udskrivnl.: lov nr.330 af 18.juni 1969 om udskrivning af indkomst og formueskat til staten, jfr. lov nr.253 af 4.juni 1970.
Rfl.: lovbekg. nr. 314 af 1.juli 1970 om beskatningen af renteforsikringer m.v.
Selskabsskl.: lovbekg. nr.396 af 28.juli 1969 om indkomstbeskatning af aktieselskaber m.v.
Afskrl.: lovbekg. nr.604 af 23.december 1969 om skattemæssige afskrivninger m.v.
Invfl.: lovbekg. nr.590 af 12.december 1969 om investeringsfunds.
Ksl.: lovbekg. nr.351 af 20.juli 1970 om opkrævning af indkomst- og formueskat m.v. (kildeskat), som ændret ved lov nr.491 af 18.december 1970.
Skd.: Skattedepartementet
S.L.: Statens ligningsdirektorat
Lsr.: Landsskatteretten
Løsr.: Landsoverskatterådet.
ØLD.: Østre landsrets dom.
VLD.: Vestre landsrets dom.
HDR.: Højesteretsdom.
Medd.: Meddelelser fra statens ligningsdirektorat og ligningsrådet.
KD. medd.: Kildeskattedirektoratets meddelelser.
U.f.R.: Ugeskrift for Retsvæsen.
S.O.: Skattepolitisk Oversigt.
R&R.: Revision og Regnskabsvæsen. (Hvor forfatternavn ikke er anført, henvises almindeligvis til »skattemæssige meddelelser«).
R.O.C.: Revisionernes Oplysnings Central.
1967.84 (eks.): Landsskatterettens meddelelser 1967. nr.84.
XXXII. 56 (eks.): Landsoverskatterådets meddelelser, hefte XXXII nr.56.

Indholdsfortegnelse

I. DEN SUBJEKTIVE SKATTEPLIGT	13
A. Almindelige bemærkninger	13
B. Fuld skattepligt for fysiske personer og dødsboer	13
1. <i>Personer i almindelighed</i>	13
a. Indtræden af skattepligt (13); b. Ophør af skattepligt (17); c. Udlægelse fra skattepligten (20).	
2. <i>Ægtefæller</i>	22
3. <i>Børn</i>	28
4. <i>Beskatning ved dødsfald</i>	31
<i>Indledning. Ikrafttrædelsen</i>	31
A. <i>Uskiftet bo og udlæg efter skiftelovens § 57, stk.1.</i>	33
1. <i>Uskiftet bo</i>	33
2. <i>Udlæg efter skiftelovens § 57, stk.1.</i>	35
B. <i>Beskatning i mellemprioroden</i>	35
1. <i>De almindelige regler om beskatningen i mellemprioroden, hvor arfdøde er selvstændigt skattepligtig eller særskilt ansat efter ksl.</i>	35
1. <i>Stk.1</i>	35
2. <i>Arfdøde efterlader sig intet, eller boet udlægges for begravelsesomkostningerne</i>	39
3. <i>Arfdødes særlige skattes, medens fællesboet overtages til hensiddent uskiftet bo</i>	40
4. <i>Den sambeskattede, men ikke særskilt ansatte hustrus død</i>	40
5. <i>Aktiver, som i mellemprioroden kan afskrives eller nedskrives hos længstlevende</i>	40
C. <i>Dødsbobebskatningen og længstlevende ægtefælles beskatning under skiftet</i>	41
a. <i>Dødsbobebskatningen</i>	41
1. <i>Ens regler for offentlige og private boer</i>	41
2. <i>Skattepligtens indtræden og ophør</i>	41
3. <i>Boets indkomstopgørelse og bobeskatningen</i>	42
4. <i>Boet succederer i arfdødes skattemæssige stilling til aktiverne</i>	42
5. <i>Skattemæssigt underskud hos arfdøde eller hos boet</i>	44
6. <i>Boets fradrag af driftsudgifter, afskrivningerne o. lign.</i>	45
7. <i>Succession eller avancebeskatning i boet med hensyn til fortjenesten på udlagte aktiver</i>	45
8. <i>Reglerne om »forhåndsbesked«</i>	49
9. <i>Den skatte- og afgiftsmæssige værdifastsættelse</i>	49
10. <i>Passiveringen af den skjulte skattebyrde</i>	51
11. <i>Specielt om privat skifte</i>	52
12. <i>Skiftebehandlingen slutter med, at hele boet eller en del af dette udleveres til uskiftet bo</i>	52
13. <i>De skattemæssige beslutninger under skiftet</i>	53
b. <i>Længstlevende ægtefælles beskatning under skiftet</i>	53
D. <i>Beskatningen ved skifte af uskiftet bo, ændring af skifteform og genoptagelse</i>	55
1. <i>Beskatningen ved skifte af uskiftet bo i længstlevende ægtefælles live</i>	55
2. <i>Ændring af skifteform</i>	56
3. <i>Genoptagelse</i>	57
E. <i>De skattefri boer</i>	57
1. <i>Betingelserne for skattefrihed</i>	57
2. <i>Virkningerne af skattefriheden</i>	59
F. <i>Beskatningen af ægtefælles, arvingerne og legaterne efter skiftet</i>	59
1. <i>Skattepligtens indtræden</i>	59
2. <i>Stillingen med hensyn til de udlagte aktiver</i>	59
C. <i>Begrænset skattepligt for fysiske personer og dødsboer</i>	60
D. <i>Fuld skattepligt for juridiske personer</i>	65
1. <i>Aktieselskaber og dermed ligestillede selskaber</i>	65
2. <i>Kommanditselskaber og partrederier m.v.</i>	72
3. <i>Kooperative virksomheder</i>	72
4. <i>Gensidige forsikringsforeninger</i>	81
5. <i>Andre foreninger, kooperationer, stiftelser, legater og selvejende institutioner</i>	81
E. <i>Begrænset skattepligt for juridiske personer</i>	84
II. DEN OBJEKTIVE SKATTEPLIGT	87
A. <i>Almindelige bemærkninger</i>	87
1. <i>Regnskabsår</i>	88
2. <i>Omlægning af regnskabsår</i>	90
3. <i>Hvornår en indtægt skal tages i betragtning (periodefordelingsprincippet)</i>	96
4. <i>Rettidig og behørig selvangivelse</i>	107
B. <i>De enkelte arter af indtægtskilder for så vidt angår selvstændigt erhverv</i>	111
1. <i>Handel, håndværk og fabriksvirksomhed</i>	111
a. <i>Regnskabsgrundlaget og kontroloplysninger til dette samt almindelige bemærkninger (111); b. Opgørelse af varelagrene (125); c. Opgørelse af varedebitorerne (134); d. Opgørelse af varegælden (144).</i>	
2. <i>Landbrug</i>	146
a. <i>Almindelige bemærkninger (146); b. Indtægt af korn, frø og anden avl m.m. (147); c. Besætningerne (150); d. Naturalindtægter, boligværdi m.m. (157); e. Særlige forhold i forbindelse med salg eller køb af landbrugsbedrift (159); f. Udvinning af tørv, grus, ler, brunkul m.m. (161); g. Lystejendomme (163); h. Pelsdyrfarme (164); i. Biavl (165).</i>	
3. <i>Skovbrug</i>	165
4. <i>Havebrug og gartneri m.m.</i>	166
5. <i>Andre selvstændige erhvervsdrivende, herunder især ingeniører, arkitekter, advokater, kunstnere, forfattere og opfindere</i>	169
6. <i>Indkomst ved bortforpagtning, udleje og udnyttelse af fast ejendom til eget brug, samt tjeneste- og lejeboliger</i>	174
III. FRADRAGSBERETTIGEDE DRIFTSOMKOSTNINGER	187
1. <i>Lokale- og lejeudgifter. Arbejdsværelse</i>	189
2. <i>Personaleudgifter</i>	192
a. <i>Kontant løn (192); b. Kost og logi (196); c. Kursus m.v. (196); d. Gratialer, honorarer, bonus o.l. (197); e. Tantiemer. Maskeret udbytte. Administrationsudgifter (197); f. Lovpligtig forsikring (200); g. Feriegodtgørelse (200); h. Pensioner og understøttelser (201).</i>	
3. <i>Kontorhold. Faglitteratur</i>	203
4. <i>Transport og flytning</i>	206
5. <i>Rejser, personlige flytteudgifter og befordringsudgifter</i>	207
a. <i>Erhvervsmæssige rejser i almindelighed (207); b. Repræsentanters rejseudgifter (209); c. Studierejser (210); d. Kongresrejser (211); e. Andre faglige møder (213); f. Kursusophold og andre uddannelsesudgifter (213); g. Udgifter til personlig flytning (215); h. Udgift til personlig befordring (216); i. Udgift til dobbelt husførelse (225).</i>	

6. Reklame, repræsentation, gaveydelse	226
7. Udgifter til renter	236
8. Løbende ydelser	244
9. Kontingenter og faglige bidrag	249
10. Bidrag til kredit- og hypotekforeninger m.m.	250
11. Rabat og varesvind	251
12. Rationaliseringsudgifter	252
13. Revisor- og advokatombkostninger samt udgifter til retssager o.lign.	252
14. Bøder o.lign.	256
15. Udgifter til forretningsmæssig forsikring	257
16. Skatter og afgifter af erhvervsmæssig natur	259
17. Erstatningsydelse	261
18. Udgifter til anskaffelse og bevarelse af ejendomme, inventar, maskiner og andre driftsmidler	264
A. Vedligeholdelse	265
B. Afskrivninger	278
a. Indledning (278); b. Almindelige bemærkninger om afskrivningsloven (279); c. Maskiner, inventar og lignende driftsmidler, der udelukkende benyttes erhvervsmæssigt (282); d. Maskiner, inventar og lignende driftsmidler, der benyttes både til erhvervsmæssige og til private formål (296); e. Skibe til erhvervsmæssig brug (300); f. Bygninger og installationer (304); g. Forskudsafskrivninger på visse anskaffelser af maskiner og bygninger (321); h. Ekstraordinære afskrivninger (323); i. Afskrivning på grundejendom (324); j. Afskrivning på goodwill, rettigheder og lignende (326); k. Afskrivning på udgifter til ombygning af lejede lokaler, lejemål, hjemfald m.v. (328); l. Afskrivningstabeller (331).	
C. Investeringsfunds og etableringskonti	332, 346
19. Driftstab	349
A. Selvstændige erhvervsdrivende	351
a. Omvæltningsskatter (351); b. Anlægsaktiver (355).	
B. Lønmodtagere	363
IV. DE ØVRIGE INDELEGGELSER OG DE DERTIL KNYTTEDE SPECIELLE OMKOSTNINGER	368
1. Lønmodtageres indtægter og udgifter	368
a. Lønmodtagerfradraget (373); b. Forretningsudgifter, diæter o.lign. (385); c. Værktøj (391); d. Uniform og arbejdsdragt m.v. (392); e. Andre fradrag (399).	
2. Andre særlige indtægtsarter, lempelsesordninger m.v.	408
3. Indtægt af kapital	412
a. Renter (412); b. Udbytte (416).	
4. Indtægt gennem sociale ydelser m.v.	422
5. Gaver, understøttelser og legater	423
a. Gaver (423); b. Understøttelser, legater og hædersgaver (433).	
6. Arv og arveforskud	440
7. Indtægt ved erstatning, godtgørelse ved fratræden af stilling, afståelsesvederlag for rettigheder m.v.	442
a. Erstatning for indtægts- og formuetab i almindelighed (443); b. Erstatning for tort, brudt ægteskabsløfte m.v. (444); c. Godtgørelse ved fratræden af stilling m.v. (445); d. Vederlag for afståelse af goodwill (448) e. Vederlag for afståelse af rettigheder (455).	
8. Indtægt ved dagpenge o.lign.	457
9. Spekulationsforetninger og næringsstøtjelde	458
a. Spekulationsbegrebet (458); b. Faste ejendomme (461); c. Værdi-	

papirer (467); d. Valuta (472); e. Forretninger (472); f. Skibe (473); g. Private ejendele (473); h. Almindelige bemærkninger (474).	
10. Indtægt af spil og væddemål o.lign.	476
V. RENTEFORSIKRINGSLOVEN OG LOV OM INDSKUD PÅ KAPITALBINDINGSKONTI	481
A. Indledning	481
B. Renteforsikringer m.m.	485
1. Arbejdsløshedsforsikring, syge- og ulykkesforsikring	485
2. Pristalsreguleret aldersopsparing	485
3. Renteforsikringer	488
4. Tontineordninger	491
C. Kapitalforsikringer m.v.	492
1. Kapitalforsikringer m.v.	492
2. Kapitalbindingskonti m.v.	493
a. Kapitalbindingskonti (494); b. Børneopsparingskonti og selvpensioneringskonti (496).	
3. Renteforsikringer m.v. med begrænset fradragsret	497
D. Pensionsordninger	499
1. Arbejdsgiveren	501
2. Arbejdstageren	504
E. Afgift	510
1. Renteordninger	511
2. Kapitalpensionsordninger	513
3. Genanbringelse	515
4. Afgiftens berigtigelse m.v.	517
VI. BEREGNING AF SKATTEN	519
A. Personer	519
1. Almindelige bemærkninger	519
2. Personfradrag	519
3. Hustrufradrag	521
4. Fradrag for medhjælpende hustru	526
B. Aktieselskaber m.v.	528
C. Brugsforeninger	533
D. Indkøbsforeninger samt produktions- og salgsforeninger	534
E. Gensidige forsikringsforeninger	534
F. Andre foreninger, korporationer, stiftelser, legater og selvej. institutioner	534
G. Udenlandske selskaber og foreninger	535
H. Dødsboer	535
VII. LOV OM SÆRLIG INKOMSTSKAT m.v.	536
A. Indledning	536
B. Almindelige bemærkninger	537
C. Aktier, andelsbeviser o.lign. værdipapirer	553
D. Jubilæumsgratialeer m.v.	572
E. Fast ejendom (herunder frigørelsesafgift og afståelsesafgift)	576
VIII. BESKATNING AF INDTÆGTER FRA UDLANDET	595
A. Almindelige bemærkninger	595
B. Fradrag i henhold til ligningslovens § 33	597
C. Overenskomster til undgåelse af dobbeltbeskatning	598
D. Fradrag for virksomhed i udlandet (selskaber)	604
Stikordsregister	605